

LVDOVICI LANAE,

BRIXIENSIS I. C. CLARISSIMI,

EQVITISQVE AVRATI,

De testamentorum formulis,

ENCHIRIDION.

In quo testamenti nuncupatiui, & in scriptis, quod clausum appellant, adeò certissima norma traditur, vt quod antea iuris nexu periculosum erat, quin subuertatur, nunc proculdubio firmissimum existat.

Opus quidem, & si paruum, eruditione tamen & doctrina longè maximum, cunctis forum agentibus utile ac necessarium.

Et nunc per ipsum Auctorem recognitum, & auctum.

Cum priuilegio Illustrissimi Senatus Veneti.

Num. A. cap. 2.

Num. 36.

VENETIIS, Ex Officina Iordani Ziletti.

M D LXXIIII.

Coll. Soc. IESV Salm. ex dono Regum.

AD LECTOREM.

V. M. superioribus annis de ardua, difficiliq; questione consultus fuissē, in quā de viribus testamenti cuiusdam clausi validitate dubitabatur, cepi multis hinc inde visis, & consideratis; mecum cogitare, haud difficile esse nouam quandam formam excogitare, per quam supremæ hominum voluntates, & tutam, & facilem viam consequerentur: rem quidem pernecessariam, & a nostris legum interpretibus nullibi pertractatam. Itaque paucorum dierum, & inter multas curas, cum extra patriam degerem, rem ipsam in aliqualem tumultuariam quippe formam redigi: eo tamen animo, vt eam denuo, & intra domesticos parietes diligentius tractarem. Quam animi mei deliberationem, vel casus ipse, vel factum fregit. Nam cum opus amico cuidam legendum, ac inspiciendum commodassem; casus tulit, vt ad Iordani Ziletti, viri diligentissimi, & mei alioquin studiosissimi, manus perueniret; qui publicæ potius vtilitati, quàm desiderio meo in hoc prospiciens, foetus adhuc immaturum, typis anno superiore tradidit. Quod cum mox uulgo circumferri animaduertē, neque partum illum, vel abortum potius vllō modo diffiteri possem, victamque uoluntatem meam cernerem: statui satius esse opus agnoscere, & quantum fieri potest expurgatum ad clariorem formam reducere, ac luculentius reddere. Quocirca additis multis, nonnullis etiam resectis, Amice Lector, tua benignitate fretus in lucem exire permisi; ex quo magnam sane vtilitatem tibi accessuram polliceri possum.

I

VM MVLT A ac varia incom-
 moda publice testanti occu-
 rant, † de quibus per Ioan. Fab.
 in §. possunt. col. 3. Inst. de testa.
 & post Nicol. Boer. tradit Rol.
 a val. consi. 36. col. j. vol. 1. quæ
 experientia comprobat, cum
 homines ut plurimum perter-
 riti testari non audent, ne in eorum perniciem volun-
 tas sua detegatur, & ob id vel potius intestati decedunt:
 vel ut indies cōtingit in condendis eorum elogijs ex-
 tremum vitæ exitum expectant, quo fit ut mortis angu-
 stia anxij & turbati, plerumq; quid agant penitus igno-
 rant, vt ait Imperator in l. hac cōsultissima §. at cum hu-
 mana c. qui testa. fa. pos. vel sæpe sub cura, ac potestate
 vxoris aliorum ve cōsanguineorum constituti, dum te-
 stari cupiunt, voluntas eorum ac dispositio non utiq; li-
 bera sed coacta potius, atq; ab alieno prorsus arbitrio
 pendet, ut experientia optime demonstrat. Idcirco, ad
 comunē omnium vsum; utq; publicæ vtilitati succu-
 ratur, ne defunctorum voluntates cassæ & irritæ fiant,
 hominesq; prædictis difficultatibus commoti intesta-
 ti decedant, sed libere & ex suo arbitrio de rebus suis
 disponere tuto & secrete possint: non parum expedire
 duxi, si modum verum, ac certam testandi secreto for-
 mam tam facilem & apertam, oculis omnium subijce-
 rem, ut unusquisq; etiam ignarus & simplex ex ea fru-
 ctū & commodum percipere manifeste possit. Verum
 cum iam in hac materia testamenti nuncupatiui clausi,
 super facto consultus bis satis plene responderim: non
 ab re fore putavi si illa ēt pro comprobatione, & corro-
 boratione totius materię, subijcienda & subordinanda
 curarem. Priusq; igitur ad cognitionem spālis formæ
 supra-